

Z P O Z Ů S T A L O S T I

L A D I S L A V A K L Í M Y

/ Rudolf Vápeník/

O B S A H

Z pozůstalosti Ladislava Klímy /Rudolf Vápeník/	5
Život - sen	8
Arden	20
Trvání po smrti	~~34~~
Mélie	~~75~~
Elektra	132

Poznámka

Obsah

b První ukázka, dosud neuveřejněný úryvek z beletristické pozůstalosti filosofa Ladislava Klímy, je součástí trojdílného románu, kterému dal autor prozatímní název "Údolí největšího štěstí", a to pravděpodobně dílu úvodního -

"Život - sen", o kterém 16/11 1918 psal A.Fiedlerovi, že byl psán "za účelem uveřejnění" a který charakterisuje slovy "ergo krotký a psí". Líčil historii umučení Sylvia, Ady a Nelly a jejich příchod do "Údolí největšího štěstí".

(Díl druhý obsahoval 16 novel o životě sídlivších tam nymf, podle autora "zčásti dobrých, tedy neuveřejnitelných", třetí "znamenitý, nepředstižitelně perversní" - Popisoval, "co celá ta cháska po příchodu tam tropila" a byl prý "bez výjimky" spálen: "každý večer spálil jsem principiálně, co ve dne se rdením napsal".)

Dílo vzniklo asi mezi léty 1906 až 1909, nedlouho po vydání filosofické prvotiny "Svět jako vědomí a nic". Fragment rozhovoru filosofa Silvia s Adou a Nelly se nám zachoval na třech listech formátu 17 x 20,5 cm, popsaných inkoustem po jedné

té straně a označených v pravém horním rohu číslicemi 46 až 48. Závěr byl vyňat z jiného zlomku téhož románu (v rukopise je označen číslicí 124). Jelikož rukopis je na rozdíl od většiny ostatních částí pozůstalosti ještě dnes dobře čitelný a jelikož opravy v textu i doplňky po straně svědčí o tom, že byl autorem dodatečně korigován, zůstal i v tomto přetisku zachován jeho původní tvar, se všemi jazykovými i grafickými zvláštnostmi.

Ukázka druhá, romaneto o Ardenovi (v rukopise bez názvu), se zachovala na archu nažloutlého čtverečkovaného papíru formátu 34 x 21 cm, a to na jeho prvních dvou stranách a jedné třetině strany třetí. (Zbytek tvoří část romaneta, neúplně otištěného V. Zelinkou pod titulem "Jak bude po smrti" ve "Slavné Nemesis", vydané v roce 1932 v nakladatelství Sfinx.) Je psána tužkou, je dnes již leckde těžko čitelná a množství zkratk a jazykových i grafických nedůsledností i chyb svědčí o tom, že jde o pouhý náčrtek. Platí

o ní, co Klíma napsal v závěru již uvedeného dopisu o svých fantastických novelách: "Koncepty jsou to vždy jen a skizzy, jen materiál, jen cihly a ne ještě dům. Tak je třeba se dívat na všechno téměř, co je v rukopisech těch tužkou psáno; nepřirovnat k tištěným knihám." Proto zde musely být zásahy vydavatelovy hlubší, i když nešly tak daleko jako úpravy jeho předchůdce, který toto romaneto otiskl k 10. výročí Klímovy smrti v Lidových novinách (1938).

Ž i v o t - s e n

..."A jak vysvětlíte, že viděl jsem nejen Adu, ale i služku její, jejich byt, zcela dle skutečnosti a správně, ač jsem toho nikdy nespatriil?"

"To je dylekozření!" odpověděla Nella.

"Ale jedná se o to, abys vysvětlila, jak je to dalekozření možné!"

"To vysvětlím!" nabídla se Ada za družku... "Ta služka, ty dveře v bytě, ta skvrna inkoustu v podobě ryby - to všechno je takový magnet, ten magnet přitáhl tvůj mozek, abys rozuměl. Tak třeba vezměme tu mou postel: ta přitáhla tvůj mozek - a - a tvé oči - a vůbec celý tvůj princip, a tak se stalo, že jsi ji spatřil, protože jsi byl vlastně před ní! Holečku, všechno je elektrika nebo magnet - to máš totéž, jak moderní věda ví! My jsme také učené, nemysli si o nás, že jsme leda-cos! Jedním slovem je všechno elektrika a dost!"

"Vy materialistky! Vše jest jen d u c h!" započal teď Silvio ve svém

výkladu. "Máte-li nejen uši k slyšení, ale i mozek k myšlení, poslyšte! - Jen duševní stavy existují a nic mimo ně samozřejmě existovat nemůže, protože pojem "existence" je výhradním majetkem a součástí vědomí, takže odtržen od něho je beze smyslu. Již ze subjektivního hlediska existují jen duševní stavy: neboť mimo naše myšlení, mimo naše já nic pro nás existovat nemůže; i hmota, zevní svět jest jen naším duševním stavem, naší "představou" - jest jen v nás, neboť jest absurdní, že mohli bychom vědět o tom, co by bylo praeter nos. Za druhé i s hlediska objektivního: tvrdím, že každá hmota jest jen znamením, že je nám blízký nějaký duševní, "za hmotou se tající" celek; že hmota jest jen viditelností ducha pro cerebrální intelekt; že každá hmota, nejen mozek, myslí, má "duši", vědomí; že duševní^{mi} stavy, zvanými "hmota", označujeme si jen cizí duševní celky, na nás působící. Všechny duševní stavy působí totiž na sebe, vyvolávajíce jedny z druhých psychickým chemismem duševní

stavy nové; ale na duševní celky vyšší působí duševní stavy cizí i tak, že vyvolávají v nich i "obrazy sebe", t.j. myšlenky hmotné - hmotné předměty totiž. Kladu teď tuto thesi: Jen ty duševní stavy působí v každém momentu na sebe, které jsou si s m y s l o v ě - v nejširším smyslu - n e j p ř í b u z - n ě j š í : každá myšlenka působí vždy jen, v daném momentu, na tu, která jest jí v celém kosmu nejpríbuznější; pravím, že ten duševní stav zobrazujeme si vždy v prostoru blíže, který je nám p s y - c h i c k y bližší, ale psychická blízkost může znamenat jen smyslovou příbuznost. Proto vidíme určitou věc blízko, že je nám příbuzná - ne naopak! prostorová blízkost je krátce jen "objektivizovanou" psychickou, smyslovou spříbuzností!... Toť velká myšlenka! Jí teprve jsme svět trochu zracionalisovali a slušným učinili! Dále: vidíme tedy vždy jen ty duševní stavy, které jsou myšlení našemu nejpríbuznější: - ale možno říci, že ty duševní stavy jsou nám nejpríbuznější, na něž právě nejvíce

myslíme, které nejvíce chceme, k nimž myšlenky naše právě zalétnou, s nimiž se sblíží, tím, že je jaksi opředou. Zalétnutí myšlenek k něčemu znamená však jen spříbuznění se s tím; tím, že na něco myslíme, spříbuzníme se s tím, tedy "přiblížíme" se k tomu - tedy uzříme to! Krátce: vidíme vždy jen to, na co nejvíce myslíme!" -

Možno si pomyslit, jak to dámy bavilo. A možno si pomyslit, že Silvio musel být již napilý, jinak nebyl by moudrost svou přednášel před takovým auditoriem. Pokračoval, zatím co děvčátka nervosně přeseďávala:

"Teď mohu, předeslav to nejnutnější, přistoupit k vlastnímu temat. - Bdění je stav, v němž cerebrální intelekt slouží skoro výhradně "tělu", těžkému sebezachování individua. Je v něm tedy spoutaný, odměřený, krotký a nesmí si dopřát volnějších skoků a extravagancí. Myšlenky zalétají ve bdění monotonně vždy jen k podobným, přesně vymezeným zevním duševním stavům; tedy je spříbuzněnost jeho s vnějším světem přísně

regulovaná, zákonná, sama s sebou shodná: proto je realita bdění, to, čemu se říká empirická realita, realita vůbec, tak logická, přesná, sobě odpovídající, proto je "příroda" tak kausální a zákonům podrobená. - Ale příroda sama není zákonná, jen duch, jenž je ve bdění zákonné, přesné, spontané povahy, vnáší ji do přírody! jaká je konstelace kosmického ducha o s o b ě, nejsme schopni dosud si vykombinovat. Přes to můžeme říci, že "zevní" svět bdění je pravdivou skutečností, neboť "vnímáme" v něm následkem určité spříbuznosti, s p r á v n ě u r č i t ě zevní věci. Ale teď tvrdím: zevní svět snění, p r a v ě h o snění je rovněž pravdivou skutečností - d r u h o u skutečností, neboť i zde vnímáme správně určité zevní věci - jenže následkem duševní spříbuznosti j i n ě h o r á z u, - s jiného hlediska!..."

"Ale ty máš krásný prsten, Nello!"
přerušila tu Ada filosofa, zcela nevinně.
"Ve snu jsi ho nikdy neměla, - viď?"

"Neslušná osobo!" osopil se filosof, zároveň se směje a zlobě. "Právě teď, kdy přichází to hlavní a nejdůležitější..."

"Odpusť mi to, drahoušku! My ženské nevydržíme nikdy dlouho mlčet a nepřejeme jiným, aby déle sami mluvili! Tak pokračuj, mne to zajímá!" A zívla...

"Ale krátce, miláčku! Jsme opilé a mnoho z toho nemáme!" podotkla Nella...

"Vždyť jsem stručný až k nejasnosti! Tedy: ve snění - a sníme stále, pokud spíme - stane se duch volnějš, přelétavější, dobrodružnější; myšlení létá s božskou lehkostí a volností od věci k věci, přeskakuje mžikem sta mil, přeskakuje snad i planety, ba čas; jeho příbuznosti s vnějšími duševními stavy jsou teď velmi těkavé, rozmanité, chaotické a to, co následkem afinit těchto vidíme, vykazuje velké skoky a zdánlivé neshody... Ale přes to vidíme v hlubokém pravém snu zpravidla "bezvědomém" nebo ve vidění - což je skoro totéž - duševní stavy cizí právě tak správně jako ve bdění; vidíme je totiž

správně jednotlivě - v celku je ovšem nelaď - ale to je zde nepodstatné.

Je tudíž hluboký sen t é ž s k u -
t e ě n o s t í ! Jsou tedy d v ě
skutečnosti; s hlediska vyššího jsou
ovšem obě částmi jedné a téže o b j e k -
t i v n í skutečnosti, o níž je nám
dosud neznámo, jak je uspořádána. Abych
charakterisoval dvě s u b j e k t i v -
n í skutečnosti, užil bych přirovnání:
skutečnost bdění je to, co vidí ze světa
pomalý chodec, skutečnost snu to, co
viděl by z něho ten, kdo by jím rychlostí
světla mohl kmitat křivolakým, bludičkovým
letem... Ve snění se síla, kterou zoveme
"můj duch", velice změní, stane se pří-
buznou zcela jiným věcem než ty, které -
ale j e n dle reality bdění! spící mé
tělo obklopují - a následek toho je, že
ony, dříve vzdálené, teď však ve skuteč-
nosti už blízké mně předměty začnou na
ducha mého působit a vyvodí v něm jemu
vlastní smyslové obrazy; musíte vědět,
dcerušky netrpělivé, že vlastním sídlem
vidění a slyšení není oko a ucho, nýbrž
jisté, fenomenální partie mozkové; co
cítí oko a ucho nevíme už, protože to

nespadá v naše ego. Spím-li ve Florencii a sním-li pravým snem, že chodím ulicemi Tokia, procházím jimi vskutku právě tak, jako tělo mé vskutku ve Florencii tou dobou spí: obě si pranic neodporuje, protože jsou dvě reality, jen s u b - j e k t i v n í reality; zdá se ovšem, že mozek nekryje se zcela s naším duchem, ale kdyby se i kryl, nedovedlo by to mou vysoce, suverénně idealistní teorii podvrátit! Bližších podrobností nemohu se zde dotýkat. Jen to ještě podotýkám, že ne vše, co ve snu vidíme, je následek působení z c e l a t ý c h ž duševních stavů, které si ve bdění zobrazujeme. Někdy je vidění i pravého snu pouhou halucinací, tj. pouze působením fantasie, tedy vlivem interním na fenomenální části cerebrální, povstanou jisté obrazy. Za druhé: zpravidla zajiště působí na nás ve snění cizí duševní stavy zároveň tytéž, hrubě souzeno, jako ve bdění - a zároveň ne tytéž: kloním se totiž k domněnce, že všechny duševní celky mají, abych tak řekl, svůj l í c a svůj r u b : líc - řekněme - vyvolává

v nás obrazy bdění, rub obrazy snu...
A snad je náš intelekt bdící l í c e m,
snící r u b e m lidského ducha - a v
souhlase s tím by se dalo snad tvrdit,
že líc v š e c h duševních celků je
bděním jejich, rub jejich sněním, že
jsou krátce d v a velmi si blízké a
přece nekonečně vzdálené světy - bdění,
líc - snění, rub... Líc - toť prosa,
rub - poesie světa. Bdění - toť otroctví,
snění - božská volnost... Naše lidské
snění jest efflorescencí animálního ži-
vota, je cílem jeho; denní nudné, špi-
navé, dusné lopocení jest jen prostředek,
aby mohlo v noci kvést snění, právě tak,
jako práce, živení se, jest jen prostře-
dek k vyšší duševní činnosti, k otlu...
Sen je létající mír a klid... Spaní je
více než bdění, snění je něčím vzácnějším
než bdění - v souhlase s tím prospíme
jen třetinu, probdíme dvě třetiny svého
času. Není hříšnější marnotratnosti než
zkracovat si spánek!... Než odbočil jsem!
- Přes to, co bylo řečeno, je nepopíratelné,
že vidíme ve snu z c e l a t y t é ž
duševní stavy jako ve bdění - i l í c

věcí, tentýž, který vyvolává "empirickou realitu", jako analogicky ve bdění vidíváme i rub věcí... Důkazem toho je, že možno ve snu působit na vzdálené předměty: nikdo to f y s i c k y nevysvětlí, neboť zde zasahuje do líce světa tajemná jeho rub, n a d fysikou stojící. Já na př. snil jsem, jako mladík, ve dvě hodiny v noci, že v bytě svých rodičů, vzdáleném právě od mého spícího těla 300 km, sňal jsem se stěny velké hodiny a položil je na podlahu. A jaký byl tenkrát můj úžas, když za týden na to navštívivší mě matka mi sdělila, že oné noci kolem dvou hodin zaslechla v pokoji vedle ložnice své šramot, že se tam s otcem mým odebrala a našla tytéž hodiny, neporušené na podlaže ležící. Věděla jistě, že než ulehla, visely ještě; bylo nad vší pochybnost jisto, že nikdo noci té do pokoje toho vstoupit nemohl a rovněž tak bylo jisto, že kdyby byly spadly, byly by se rozbily na padrtě, jak byly těžké a křehké...

- Vzhledem k tomu všemu je realita snu nad míru pestrá, kaleidoskopická, nevy-

světlitelná, zdánlivě si odporující a nesmyslná - ale v pravdě je právě tak zákonná, objektivní povaze vnějších věcí odpovídající, jako realita bdění; a v mnohém ohledu jest ona bohatší a vyšší než tato, protože - podle všeho - můžeme v ní vnímat i bytosti, které se vymykají smyslům bdícím, na př. bohy, duše mrtvých a jiné "nadpřirozené tvo-ry"... In summa: Pro nás existují dvě ~~stejně~~ stejně cenné, v poslední instanci si neodporující skutečnosti - součástí to jediné skutečnosti objektivní, nám dosud blíže nepoznatelné: skutečnost snu a skutečnost bdění - ...

...Konečně je filosofie tato filosofii bludného kruhu. Vše je sen a vše je bdění, bdění je sen a sen je bdění - ale pojmy tyto jsou kontradiktorní!,,, A každý druh snu - neboli bdění - má přirozeně nutnou tendenci považovat za klamný sen každý jiný druh snu - neboli bdění... Och! ten bývalý můj pozemský otrocký život, jejž jsem za bdění považoval! Kde jest? Kam zmizel? Vidím jej

daleko za sebou - tak zalehlý, skrčený,
hluchý, bývalý, mrtvý - jako sen -
sen... Jako s výše hořy hledíme na
mrak, který ještě před chvílí bouří
běsnil, a teď smutně se plazí vzdále-
nými údolími, roztrhám v cáry, zbledlý,
ubohý, ztichlý... - tak hledím nyní
na svůj nedávný život - na nedávný
svůj odlehlý, zalehlý, vyhrmělý, v
tě snou upomínku scvrklý, zvadlý, mlha-
vý, nebylostný život - sen!..."
Slza zaleskla se mu v oku... "A vše
minulé stane se pro ducha - snem -
klamem - ničím -"...

A r d e n

Arden kráčel temnou, teplou půlnocí. Třeskot jeho kroků o dlažbu byl jediným, co slyšel. Vánek nezašelestil kol uší, dlouho již nezazněl štěkot; ni stopy po člověku; město jakoby bylo před chvílí v zakletí zemřelo. "Jaký narkotický klid uleh! sladce na mou duši! Jaká lhostejnost a nebojácnost! A - a - není to právě nálada, kterou potřebuju, na kterou tak dlouho čekám?... Ano, není pochybnost; podobný stav nezahostí se ve mně jistě již po druhé. Jakby úmyslně skanul na mne s nebe. Žádné otálení! Staň se!"

A okamžitě rozhodnut zahnul do postranní uličky; překvapen silně a podivně, že ukázal se tak nelaskavě odhodlaným... Ale v zápětí byl nucen tiše a dlouho se smát, sladce, křečovitě, sladce šíleně. Hvězdy zatřpytily se v prorvě mračen, jakby mu chtěly být dobrým znamením a pomocnicemi. Prohledal ještě jednou všechny své kapsy, nescházejí-li potřebné nástroje. Nescházely.

Již několik týdnů chodíval s nimi každé noci ulicemi, vyčkáváje, až sama sebou dostaví se náhle nejpříznivější nálada k provedení činu: zavraždění a oloupení starého muže.

Zahlédl známý, příšerně bílý dům. Zmirňoval kroky. Ale nebyl strach příčinou toho, pouze jisté rozvažování, je-li přece jen zralý k tomu nestvůrnému. V pocitu, že každé přemýšlení zde musí zhoubně působit, odhodil je ihned a krok zrychlil.

Stanul před bílým domem. Všechna okna třetího poschodí byla neviditelná. Stařec nečetl, jak mívával v noci ve zvyku.

Tiše, hladce otevřel svým klíčem dveře bílého domu, vstoupil a zavřel zas. Uvnitř absolutní černé ticho jako venku. Jen srdce počalo se v něm temně rozehrávat...

Nasadil masku a po špičkách vystupoval po koberci schodů. Bděl-li kdo v domě, nerozeznal šelest jeho kroků od šelestu myši, ohlodávajících chléb. Slyšitelnější bylo bubnování srdce. "Proč bije? Vždyť necítím strach!

Tajemno to! Či ono jej cítí, třeba mozek ne? Rychle, nebo nakazí se i mozek!"

Stál před dveřmi třetího poschodí a vyňal paklíč. "Trčí-li klíč uvnitř, budu nucen vrátit se s nepořízenou... Vyznám se prašpatně v tomto celém řemesle... Netrčí... Vše se daří, vše se zdaří."

Hladce, s nepatrným šelestem otevřel, vstoupil, zavřel zas. "Vítězství skoro dobyto! Ostatní dveře stařec nezavírá. Co zbývá, je lehké; co snazšího než uhodit spícího kladivem do lebky?" Srdce se rázem ztišilo, česťová energie, jakou málokdy pocítil, rozproudila se žilami. Postál několik minut v tmavé předsíni naslouchaje. Naprosto ticho.

Rozžehnuv elektrickou zlodějskou svítílnu, pokročil. Dveře do prvního pokoje byly zavřeny na kliku. Stanul před dveřmi do ložnice... Slyšel lehký, pravidelný dech.

"Je naprosto nutno zabít jej?" děl si. "Otvírání všech těch zásuvek neobejde se bez jistého lomozu. Starci mají slabý spánek. Vzkřikne-li jen,

jsem ztracen! Je mi ho líto, dobrý, znamenitý člověk to! Ale zemřít musí staroch; lhostejno, zda za několik vteřin nebo roků. Rok je na věčnosti nekonečněkrát méně než vteřina...

Trpí mnoho... A - není mi vražda sebe-účelem? Peněz absolutně nutně nepotřebuju. Tak nízký nejsem, aby jen zisk mne k tomu pudil. Romantičnost, fantastičnost, smělost, hrůznost - to je mou hlavní pohnutkou. Krádež je špinavá; třeba smýti špínu - krví. Tak se i špína stane něčím grandiosním -."

"Ó pojď, strážný anděli, vyveď mne konečně z tohoto údolí bláta", záznělo tu z ložnice - -

Minuty plynuly a plynuly; srdce se rozbušovalo... "Ne, nesmím podlehnout babským morálním citům. Pošetilý sen má obrátit nazpět mou Vůli?"... A tiše otevřel...

"Pojď, dobrý, neotálej! Zaplatíš životem vlastním za to - ale - Bůh ví, k čemu vše vede -"

Jen s napětím celé vůle klesl Arden bez hluku na zem... Minuty plynuly.

Černé mraky zakryly hvězdy... A bylo
ticho na neviditelném loži... Pomalu
se Arden zdvihl a ubíral se nazpět...
"Neodcházej!" zaznělo za ním úpěnlivě -

Stanul... A pak, pak bral se dále.
Ale u posledních dveří se náhle obrátil,
vyňal kladivo a krokem skoro hlučným
ubíral se nazpět. "Vše je lhostejno,
jen lhostejnost ke všemu ne!" zasyčel,
udeřen náhlým výbuchem srdnatosti, jaká
rodí se mnohdy z nejhlubší slabosti.

Nechal dopadnout paprsek své svítil-
ny na hlavu starcovu. V ten okamžik
otevřely se jeho oči. Zasvitly radost-
ně, rámě se napřáhla k obejmutí - a
již dopadlo kladivo na lysinu. Tělo
sebou škublo, oči se zkroutily, ramena
klesla...

Ardenovi zdálo se, že třesk kladiva
o lebku byl silnější než výstřel z re-
volveru. "Není snad ještě mrtev, musí
být doražen tišeji!" děl si chladno-
krevně. Otevřel svůj ohromný zavírací
nůž a obnažil starcova prsa. Až po
střenku ponořila se ocel pod jejich
bradavku; bez reakce přijalo to nehybné

tělo.

Vytáhl nůž... "Musím jej otřít - ale ne, nejdřív lup - on zatím sám sebou uschne -"

Za několik vteřin našel Arden v šatu na židli klíč, otevřel zásuvku stolu, klíčem tam nalezeným skříň a za dvě minuty po bodnutí byly kapsy jeho plny bankovek, cenných papírů... Věděl, že vše se tak stane, bylť více nocí ztrávil u starce v hovoru o filosofii...

Ale při této nízké práci vymizela rázem jeho heroická nálada a něco nového, černého počalo se rychle z hloubi duše zvedat... "Pryč, pryč z tohoto strašného místa, sice stane se něco hrozného!" řekl si, když byl hotov. "Něco valí se kol - co mi to náhle kol uší zašelestilo?... Vítr to nemohl být - byl to van ducha... Začínám mít halucinace -"

Náhle ozval se někde dole silný úder. - Uchopil se stolu, aby neklesl. Ale ještě než se vzpamatoval, zašelestilo to děsivě na loži. Snad svezla se to jen poduška - ale vrah svezl se opět

na podlahu -

"Pryč odtud", zahřmělo mu duší - ale tělo bylo chvíli téměř bezvládné...

"To strašidlo tam na loži - nemám odvahy podívat se na ně... Pryč... ale nesmím zde nic zapomenout... Cí jsem tu nechal? Pro boha, nevím, všechny myšlenky mění se v šílený chaos... Ale on ještě žije - musím jej dorazit - a pak pryč... Ale msta? - - - Ale musím!"

A zdvihl se náhle prudce, v hrdinství zoufalosti uchopil nůž svůj, na nočním stolku ležící, a vbodl jej starci ještě třikrát do prsou - - Zrak jeho udeřila bělost mrtvé tváře - - a on vyřítil se z komnaty a na chodbu -

Teprve v druhém poschodí stanul... Div! v celém domě bylo dosud ticho. Opatrněji spěchal tmou dolů. Stanul před domovními dveřmi. Někdo šel venku mimo, dle kroku strážník. Čekal. Strašná minuta. Něco sahalo nu že za du studeně na krk.

Kroky ztichly. Klíč zaskřípěl. Arden stanul v pusté ulici. Padesát kroků - a ocitl se na lišuprázdném náměstíčku... Zachráněn!

Všechna tíha s něho spadla. Div nezavýskl. "Zdařilo se vše skvěle! Ukázal jsem si, že umím jednat. Pocity děsu byly nezbytny u debutanta. A jsem bohat... A zas na volném vzduchu vonné noci, pryč z té děsné místnosti...Hu!... Za nic nevrátil bych se tam zpět... Chytře jsem to provedl, nehrozí žádné nebezpečí, nic se v domě nehnulo, ona rána nic neznamenala... Ani stín podezření nemůže na mne padnout. Vždyť jsem přece nic tam nezapomněl - - - " Prudce sebou škubl, zastavil se, nohy se mu zalomcovaly. "Můj nůž!... Tam je!... Řekl jsem si, že vstrčím jej do kapsy, později až krev zatím uschne - a - neudělal jsem to. Ano, vždyť jsem se ani nepodíval, je-li krev už ztuhlá, to vím jistě. Či snad přece?"

Zimničně prohledával kapsy, dvakrát, třikrát, bez systému. "Zůstal tam! A prozradí mě jistě! Je drahocenný, zvláštní, nápadný, mnozí lidé požádali mě již, bych jim jej ukázal... Nepůjdu-li proň, jsem ztracen... Ale - nemohu tam jít po druhé - ne, to přesahuje

mé síly."

Klesl na lavičku a zoufale přikryl tvář dlaněmi... Čas plynul. Plašeji chvěly se hvězdy, východ počal se duchově bělat, příšerně zachechtal se na blízku hlas kohoutí, temně zažuněly z různých ulic kročeje... A náhle se Arden zdvihl a šel. -

Pohlédl vzhůru na známá okna. "Co to? Slabý žlutý svit tam! Vždyť zanechal jsem tam tmu... Už tam snad jsou? Ale to by bylo světlo větší... Či snad jen reflex je to něčeho? Kdož ví... Nutno se tím nezabývat a dále jít. Chytnou-li mne už teď, lépe, než když za několik dní."

Otevřel, vstoupil, vystupoval. Hrobové ticho v domě. "Jaký hluk by tu panoval, kdyby se už o vraždě vědělo! Před lidmi nemusím se obávat; jen před - ním. Ale to je horší... Zacloním si oči, abych neviděl postel, až budu hledět na noční stolek... Ale budu-li něco slyšet...? Strašné - ale nesmím na to myslet!"

Stál přede dveřmi. Ticho bylo za nimi. Tiše rostla mrtvolná zsinalost východu. Náhle zašelestilo Ardenovi zase něco kol

uší - a vše jako by se bylo otočilo kol. Arden sahal narkotisován na kliku, něco mocného jakby mu ji strhovalo zpět.

"Nechoď tam, nechoď!" zavolalo to v něm silně... Jen nával divého zoufalství způsobil, že stiskl.

Byly zamčeny na zámek... A jemu se zdálo, že určitě ví, že jich nezamkl. "To on je zavřel, on - abych nemohl se vrátit pro něž", zašeptal a nesmírný, ale tak divný děs prudce v něm vybuchl. Odcházel... Jak se stalo, že otočil se po chvíli nazpět a paklíšem otevřel, nevěděl. -

Stanul ve tmě, za sebou nezavřev. Pokročil několik kroků, tu slyšel slabé vrznutí za sebou a cvaknutí kliky. Uleknut, ale ne už příliš, vrátil se ke dveřím. Byly zavřeny na kliku. Otevřel je znovu. "To učinil vítr - a ne-li, lhostejno! Něco podivného se v takovém případě dít musí, to je evidentní," mumlal si a plížil se předsíní k pokoji. A zase zavřely se potichouнку dveře za ním. "Ne, to jsou lidské ruce, třeba snad ducha!" rozhodl, "Kde je má svítil-

na?" Hledal ve všech kapsách - nenašel; zato přišel teď na hledaný nůž. Byl v náprsní kapse, dosud otevřen. "Hle, právě do ní zapomněl jsem se podívat! Zvláštní! Tato strašná cesta byla zbytečná... Ale přece ne: vždyť zapomněl jsem tu svítilnu... A rozumím teď, odkud onen mdlý svit v okně! Musím pro ni, leží tam na stole! Mrtvý na mne sice hned při vstupu skočí a bude mě rdousit, ale jsem třikrát silnější, mrštím jím o zeď a zabiju jej po druhé. Ostatně, proč by na mne skákal? Vždyť chtěl, abych jej zabil. Vykonal jsem tedy dobrý čin. Ale člověk nemá právo ke každému dobrému činu. Jeho kompetence nesahá daleko. Pán dá zmrskat nebo skolit otroka, který přešel místa jemu vykázaná, třeba vykonal pak něco záslužného. Poslušnost - jediná ctnost otroka. Plaz se, červe - toť celé tvé určení. Vznešené zvrhne se v ruce člověka v to nejnižší; svatost je u něho zločinem. A to správně. Neboť člověk profanuje jen vznešené svým dotykem. Největší zločin je letět k výši; zraky červa

nejdou k tomu, aby viděly slunce - jen aby prach viděly. Leda že by měl odvahu říci si náhle, že je Bohem. A já teď cítím, že ji mám nebo ji brzo nabudů. Nebojím se teď a je mi sladce. Vpřed!"

Vstoupil do prvního pokoje. Stanul, naslouchal. Ticho. Chtěl jít dále, tu si všiml, že ve štěrbině dveří do ložnice zavražděného je silné, zlaté světlo. "To nemůže pocházet jen z mé na stole ležící malé svítilničky; toť, jako by celý lustr elektrických světél tam plál... Nu, přesvědčím se!" Ale divné, nemohl se teď hnout s místa... A tu zaslechl zřetelné žašustění, jakby někdo obrátil list v knize. A zas - A zas - pak slabé bouchnutí, jakby někdo knihu zavřel - a nové šelestění... Duch jeho ztrnul jako tělo, čas mizel... Jak dlouho to trvalo?

Tu zpozoroval, že dveře do ložnice se pomalu otvírají... "Nemohu sám jít věcem vstříc - tedy jdou ony vstříc mně! Ale to je vždy zlé, to je to nejhorší... Jdou mne zabít. - Jsem bezcenný slaboch. Mohlo to skončit dobře, skončí

to špatně... Ať - jen konec kéž už je -"

Dveře se rožvíraly víc a víc a Arden spatřil několik hořících elektrických světel pod stropem a pod nimi starce, u stolu sedícího a čtoucího. Tvář jeho byla podivně jasná, radostná, omládlá. Usmíval se do knihy - a náhle povznesl tvář a vlídně kynul Ardenovi, by vstoupil. A Arden otrocky uposlechl. A stařec ukázal na lože. A Arden popatřil - sebe sama tam uzřel uprostřed krví zbrocených podušek, sebe nehybného, zsinalého, s tváří hrůzou znetvořenou... Vykřikl děsně a skácel se na zemi. Pocítil v levé straně prsou prudké, podivné zabolení a pak teplý jakýsi proud, sestupující s hrudi na břicho. Vědomí mu mizelo, ale zároveň jakby se mu vracelo, dohořívající... Žluté světlo elektrické zmizelo, zsinalý svit rána je vytlačil... Viděl ještě schody, slyšel hřmot hlasů a kroky a pak zmizely zvuky i světlo i vědomí.

Byl nalezen na chodbě před bytem starce... Otevřený nůž byl mu při pádu

protkl srdce. Dveře byly zavřeny, ale jen na kliku. V ložnici svítila jen jeho svítilnička na starou mrtvolu v zakrvácených poduškách.

ELEKTRA

Elektru odvezli do blázince.' Spočátku zuřila a mnoho nescházelo, že by byla zešílela právě následkem uchýlení se do léčebného ústavu. Ale brzo se smířila se svým osudem, pochopila, že jí zde nebude zle, rozhodně lépe, než na knížecím dvoře.

Její vězení bylo velmi hezké. Měla k obývání deset pokojů, krásně zařízených, opatřených vším, čeho si přála, i velkou knihovnou.

Dům byl obklopen ohromnou zahradou, místy lesy. Skoro půl hodiny musela kráčet, chtěla-li ji obejít. Uprostřed byl rozsáhlý rybník s loďkami, ostrůvky, koupacími odděleními, hemžící se rybami, jak zahrada zvířím. Za zeď ji obklopující vyjít nesměla - to bylo přísně zakázáno. Lékař byl rozumný člověk, dobrého srdce. Jednaje proti některým direktivám jemu daným, dovolil královně úplnou volnost. Pochopil, v čem spočívá její nemoc a věděl, že příroda, instinkty a přání nemocného jsou nejlepším pokynem, co činit, že nic nemocným tak neškodí, jako pokání jejich, dušení jejich přání

a vůle. Jen málokdy ji navštívil, aby přítomností svou nevzbuzoval v ní stále pocit, že je nemocna, že je šílená, že je uvězněná, že je krátce v sanatoriu. Směla činiti vše, co chtěla, každému přání jejímu bylo vyhověno. Dokonce, ač měla slabé plíce, směla kouřit jak chtěla - jen ji prosil, aby se nedala takto vidět. Neměla ve zvyku vtahovat kouř do plic, ostatně věděl, že kouření velmi málo tělesně škodí a velmi mnoho duševně prospívá lidem, jimž je potřebou, hlavně mnoho přemýšlejícím, nervosně nespokojeným, ustavičně quazi-zaměstnání potřebujícím. Dvě šlechtické dívky, jež si vyvolila, byly jí dány za společnice. Přilnula k nim něžně a ony k ní... Většinu dní trávily v zahradě honíce se, skotačíce, po stromech lezouc, zvěř střílejíce. Mohla teď popustit uzdu svému temperamentu, nikdo cizí zde nebyl...
...Nebo jezdily po loďkách, koupaly se, chytaly ryby ... a zaš pijíce a kouříce ulehly na trávník, hlavičky k sobě při-

tuleny, štěbetaly, své ženské starosti si svěžely a byly šťastny.

A již za čtvrt roku královna se skoro uzdravila, jak duševně, tak tělesně. Přibýlo jí na váze, zrudověla, strašné bolesti hlavy a neuralgie, kterými dříve trpěla, zmizely. Sršela vtipem a veselostí a dobrý lékař byl šťasten při pohledu na výsledek svého léčení: neboť všichni moudří lékaři vědí, že nejlépeším léčením je neléčení, nechceme ovšem říci, že všude - tak při zlomené noze zajisté ne ...

Chtěl to oznámit dvoru, ale Elektra ho prosila, aby to nečinil; uposlechl, věda, že by nastala recidiva a psal stále: "Stav Jejího Veličenstva se sice zlepšuje, ale není ještě daleko uspokojivý." Králi to bylo velmi vhod ... Jen dvojí královnu rmoutilo, že neměla Lilu - a vzpomínka na miláčka, jehož smrti zavinila ...

Měla přístup i do lékařovy apotheky. Viděla tam více jedů. Vyznala se trošku v toxikologii. Našla jed, bílý prášek, o němž věděla, že i v malých dávkách

neklamně usmrcuje, že proti němu není protijedu, že počíná účinkovat teprve za dvě hodiny a že pak za dvě hodiny dokoná své dílo. Vypůjčila si ještě lékařský lexikon a přečetla si tam, co se týkalo tohoto jeđu. Pak ho uzmula lékaři asi desetinu, stačící k usmrcení dvaceti osob. Uzavřela jej do neprodyšné lahvičky a následující den, sama se koupajíc, zabořila jej blíže břehu do bahna a pokryla dvěma velkými kameny. Již tenkrát měla svůj plán.

Uplynul šťastný rok .. A tu začala zas nespokojenost vířit v jejím duchu. Další pobyt zde stával se jí nesnesitelným. Ale co měla činit dál? Jen dvoje pro ni zbývalo: peklo dvora nebo sanatorium; za třetí snad ještě kouzla anarchistky. Přemýšlela mnoho o svém dosavadním životě. -

A teď teprve se naučila hledět na vše se stanoviska vyššího, volného, pocho-pila, že dosud ovládala jí jen úzkoprsost, zbabělost, zvyklost ... Pocho-pila, že dosud byla bídka, že kde chce

za něco stát, musí jednat ve velkém slohu, ničeho se nestrachuje, neboje se smrti, - že musí mnoho hazardovat ... Zastyděla se za svůj dosavadní život - jediné potupné otroctví...

A vzplanula touhou napravit je, ukázat se silnou, heroickou, - třeba by měla umřít, - "Strašně vážný život mně nastává, ohromná je má sudba. Neumím se nechat uspat chvilkovým štěstím jako teď!" Musím zvítězit, velké vítězství slavit, osud svůj si vytvořit, nemám-li, až odtud z tohoto hanebného vězení vyjdu, být zase bídnou nešťastnou otrokyní, do smrti štvanou. Je to nutno - musím teď konečně za každou cenu být vskutku silná - a budu jí!" ~~Dupla~~ Dupla, hryzajíc se do rtu, na zesílení tohoto rozhodnutí, o zem. "Ano - budu jednat - nesmím se bát! Přejde to! Teď se cítím zcela změněnou, silnou, lepší - ano! Vše se ve mně převrátilo; vstoupila jsem na novou cestu, různou od všech svých dosavadních. Cítím se konečně silnou - teď nebudu již vrtkavou jako dosud! Nové poznání prozářilo mne a změnilo!

Jsem jista, že budu teď lepší! Ano! Přistoupím k velkému činu, nebojíc se už ničeho ať třeba zemru, haha! Nutno především, aby ten blbý pes zdechl! Čím více zdechne těch ostatních parazitních červů s ním, tím lépe ovšem. Zdechne-li, stanu se předně svobodnou. Budu moci prchnout - a nebudu mně už hrozit anarchisty! Ale musím utéci - pak teprve budu moci bojovat dále! Pak nebude již nikdo nade mnou, nad matkou budoucího krále. Zatímni vladaři - toť něco zcela jiného, než korunovaný panovník - těch se nebudu muset bát! Při nejmenším budu na dvoře svobodnou, neboť nikdo nebude nade mne! Budu moci vychovávat své děti, ó, že jsem je měla s tím idiotem! Jak jinak bych je milovala, kdybych je měla s kterýmkoli slušným sedlákem! A mohu se stát sama vladařkou - jen strýce a bratra idiotova odstranit! Pak to už půjde - budu svobodna - po smrti dobytčete nasadím všechny páky, využiji vítězství.. Že jsem tak dlouho babsky s tímto činem váhala a rány snášela, fuj! A národ bude tomu rád!" Rozmýšlela delší

dobu nad podrobnostmi. Konečně spokojena, dovolila lékaři, aby dopsal dvoru, že uzdravení je úplné.

Následujícího dne napadly ji strašné bolesti hlavy, že měla chuť se zastřeliť... Vzala morfium a bolesti se ztišily. Odebrala se ze zahrady, kde jako šílená sama pobíhala, jako ve snu domů. Její družky zůstaly dosud v zahradě. Vstoupila do svých pokojů. - Zhasínající červánky smutně je barvily. Vešla do ložnice, kterou s ní družky sdílely. Svlékala se a bylo jí tak napjatě, sladce chvějně, jako by se něco mělo přihodit. - Náhle zaslechla šelest podušek ... Zděšeně poklédla. - V jednom loži se něco hýbalo - rozeznala hlavu... A teď ušedla v něm dívka čarovně krásná, sladké tváře, se zlatými vlasy... Byla v sněhové košilce...

Elektra vykřikla - chtěla se dát na útěk. Ale překonala se na prahu. - Tajemná návštěvnice spustila nahé nožky z postele a usmívajíc se, rozepjala paže - "Kdo jste? Co zde máte dělat?" zvolala Elektra přísně.

"Přistup blíže, sestřičko! Nepoznáváš mne?"

Přistoupila. Trhla sebou. Temná slast ji projela. "Nevím", zašeptala. -Zdáš se mně tak známou!"

"Nepamatuješ se na čarovné údolí, jež jsi často viděla ve snu? Na krásné dívky, jež tě tam objímaly, tebe k sobě zvaly! Já jsem jednou z nich!"

"Och! Již se pamatuju! Tys mne nejvášnivěji objímala a nekonečně švitořila! Říkali ti Thalia -"

"Ano, sestřičko! Ze všech miluju tě nejvíce! Miluješ mne též, děťátko moje? Hleď, jak jsem krásná! bodejť bys mne nemílovala!"

Vyskočila a stanula opojně se usmívajíc krok před královnou.

"Miluji tě!" zvolala tato a objala ji. Sladká hrůza se jí zmocnila při dotyku omamujícího těla. Líbaly se. Tu vykřikla Elektra: "Co se to se mnou děje? Vždyť sním! Ty nejsi skutečný tvor! Jen morfium vykouzilo ve mně tvůj přelud! -"

"Jsem skutečně jako ty, ale vy slepci jmenujete neskutečným vše, co není vaší

skutečností! Morfium zbystřilo tvé smysly a uzřela jsi mne, která ze všech tvých sestřiček tě miluji nejvíce, nejvíce na tebe myslím - proto jsem ti teď přítomná! Ópřijď, sestřičko!

Od chvíle, kdy jsem tě viděla, toužím po tobě stále! Milujeme se všechny vespolek, ale každá z nás má družku, kterou miluje nejvíce - jen já ji nemám. Jsi o deset let starší mne, budeš mně maminkou, od tebe bude to krásně chutnat, až mně metličkou nasekáš!"

"A jak se k tobě dostanu, děťátko mé?" zvolala královna, planouc touhou po féerickém údolí.

"Musíš zemřít, sestřičko - tak se tomu říká! Zemři brzo! Zemři! Opusť ten hanebná svět! Kéž chápala bys, jako já teď, jak zje hanebný, jak je nutno, abys jej opustila! Jaké štěstí opustit jej! Lituji tě nesmírně, pláču pro tebe, že se musíš stále brodit v jeho kalu! Ty, ty - a v tom postavení! Je to něco strašného, že lepší lidé musí se kroutit před červy! Přijď, budeš vysvobo-

zena, budeš šťastna mezi bytostmi sobě rovnými; třeba vyšly z lidu, jsou sto-krát lepší, než nejbídnější ze všeho hmyzu, jenž tě zde, ty vysoká, vznešená - v blázinci drží! Fuj!"

"Přijdu, přijdu!" vyrazilo to bezděčně z Elektry... A líbaly se a plakaly...

Náhle se však v Elektře i mimo ni zachvělo - a Thalie zmizela. Královna lpěla na vědeckém názoru na svět...

Když zmizelo její vidění, smál se její rozum tomu, že věřila, že slíbila přijít. - Ale něco vyššího, než tento rozum, nutil ji stále věřit, - doufala ve féerické údolí a život po smrti... A příhoda tato rozplamenila keště její sílu a opovržení smrtí, rozvířivši spodinu její duše.

Vrátila se opět ke dvoru... Hloupý lid, věřící, že byla vskutku duševně nemocná a teď že je vyléčena, jásal. Panovník i kašmarila chovali se k ní vzorně. - I ona se vzorně chovala. Byla chytrá... Vyčkávala vhodnou příležitostí... A teď byla konečně zdravá, sebou jistá a

silná. --Panovníkovi se teď zas trochu líbila; nebyla tak hubená, uměla mu lichotit, vyhovovat --- Pomocí jehly, později zahnuté, vykotlala pracně ve dvaceti kostkách cukru dutiny zvící hrachu. Vyplnila je svým bílým, rozpustitelným práškem... Otvory zalila pak bílou, rozpustitelnou hmotou.

A kostky dobře uschovala. -

Přála si jednou ranou zabít svého muže, jeho bratra, strýce i švagrovou Alžbětu.

- Ale příležitost k tomu se stále nenaskytovala. Usmkromnila se. --- Jednoho ~~den~~ letního odpoledne shromáždili se v zahradě k svačině panovník, jeho bratr a sestra Alžběta. Elektra, jako vždy při podobných příležitostech, nosila při sobě své kostky, s nimiž se naučila eskamotérsky zacházet. Přišel sluha, přinesl tři šálky kávy a jednu čokoládu pro Elektrou. -

Královna, jako vůbec poslední dobou, byla velice veselá, vlídná, roztomilá, úslužná. - A tak i dnes, štěbetajíc stále a smějíc se a všem lichotíc, při-

točila se k cukřence a všem přítomným naházela po třech kostkách do kávy. Nikdo nepozoroval kostky, padající z rukávu do dlaně... A za chvíli všem, v roztomilosti své, kávu zamíchala... A teď byla silná, že to vše činila bez rozčilení. -- Vypili své šálky - a Elektra v duchu jásala. Již dříve se přesvědčila chemicky i na zvířatech, že jed je skutečný. Měla vyhráno. - Ale teď se ji zmocnilo rozčilení... Brzo si našla záminku a usmívajíc se stále, od-tančila do hradu. "Teď ujde", řekla Alžběta. "Teď jsem jí odpustila a mohu ji vystát..."

"Teď ujde!" řekl panovník. "A neoškliví se mně tak; dnes budu s ní obcovat!"

Elektra zavřela se ve svých komnatách a strašně rozčilena čekala.. Ta hodinu vrátilo se panstvo, vesele se smějíc, domů... A teď zase vyběhla Elektra do zahrady - šla dlouho, dlouho -- Konečně se vracela... Již uplynuly dvě hodiny -

Náhle zazněl jí v sluch strašný, zvířecí řev - a ne jednohlasný ... Tvář jí

zazářila a jako sníh zbledla... Spěchala blíže. -

Vytí znělo stále strašněji; v zámku panoval poplach... Královna vběhla do altánu... Tam z opatrnosti snad nepotřebné, vnořila špičku jehlice so svého jedu - zbělela. Olízla však přece prášek a sliny spolkla. Věděla, že zaplatí to krutými bolestmi, ale že nezemře a za několik hodin bude, opět zdráva. - Teď byla tak silná, že ji bolesti spíš lákaly než strašily.

Za chvíli ~~h~~ vběhla do zámku. - Vytí ustávalo.. Otrávení, modří v obličejích, oči skoro z tváře venku, kroutili se v posledním tažení. Elektra vykřikla, ale falešně. Jim~~in~~ak se nepřetvařovala, než že si přikryla šátkem oči. A pak se dala do křiku, že i jí je špatně, ač to nebylo pravda. -- Ale za dvě hodiny kroutila se i ona po podlaze a řvala... Bolesti její, které hrozily ji každou chvíli roztrhnout, byly tak hrozné, že litovala strašné olíznutí jehlice a považující smrt za jistou, bezmála by se sama vyzradila. Ale již za čtvrt hodiny se utrpení zmír-

nilo, za další čtvrt hodiny skoro ustalo. Otrávení řvali sice, že dala jim jed Elektra, ale teď zmizelo všechno podezření. Vždyť chýtrá královna pila čokoládu! Lékaři přišli na nápad, že cocain zvyčuje do jisté míry účinky strašného jedu a několika vědcům se to podařilo i dokázat a své jméno proslavit. - Sluha, jenž kávu přinesl, byl ihned vsazen do vězení, rovněž kuchař - a pomalu celé ostatní služebnictvo - po té asi tři sta lidí; muži, starci, ženy, dívky ba i děti ...

Horlivost soudu byla tak velká, že málem by bylo přišlo za mříže i dvouleté dítě v kolébce, podezřelé ze strašného skutku. - Lid však jásal, ovšem hezky zbaběle.

Na místě tříletého dědice trůnu stal se vladařem strýc panovníkův. Dne, kdy se udála katastrofa, byl vzdálen asi tisíc km od rezidence. Než přijel, ujala se vlády královna, ač slabá a sotva se držící na nohou. Nikdo se jí ovšem neodvážil postavit v cestu. - Vešla ve styk s nejčelnějšími politickými osob-

hostmi říše, získala si vlídností i hrozivým vystupováním všechen dvorní personál. Následujícího dne byla zcela zdráva a rozvinula celou svou energii. Vše se jí dařilo. Kdekdo v ní viděl faktickou paní říše, neboť byla miláčkem lidu a matkou budoucího krále. - A když strýc panovníkův přišel, nevěda co dále činiti a počínaje si nejapně, sklonil brzo pokorně hlavu před budoucí hrdou paní, jejíž oči zářily teď tygřím žářem. - A měl též z ní strach, neboť dokázala, že umí jednat. - Otrávení pohřbení, strýc Nimrod ujal se vladaření, ale ve skutečnosti držela otěže vlády v rukou Elektra... Drala se všude do popředí, byla často mezi lidmi, oslavovala jednotlivce i shromáždění a to takovým způsobem, že šílené zbožňování rostlo. Na její popud dány v parlamentě na pořad některé otázky, směřující k blahu lidu. - Způsobila blahodárné změny na svém dvoře, rozdala mnoho peněz lidovým zřízením, na její návod se obrátila zahraniční politika rázem směrem, jaký

si lid přál, atd. A vladař stále polevoval, kroutě se pod nohama Elektry jako had. Ale jako had pomýšlel při tom také na uštknutí. Ale i Elektra měla v úmyslu vésti brzo rozhodující ránu. Po smrti panovníkově byla by se stala vladařkou ona, ale bohužel otálela příliš dlouho. Nechtěla, aby příliš brzo po té strašné události došlo k nové - a ještě jiné skrupule ji zdržovaly. Ale kde se jednou jedná o život, mají jít všechny ohledy stranou ... A vladař ji předešel. - Uplynuly dva měsíce. Stále byla zdráva, den ode dne krásnější a silnější. Překrásný byl večer jejího temného, ubohého života... Slavila právě své devětadvacáté narozeniny... V noci snila opět o údělu štěstí, o polibcích nymf, jejich laskání. - Nápadně bylo jí jejich tváření a řeči, něco skrývajících... A slast, kterou bouřně cítila, hrála jí i ve dne a polévala zemi bdění magickou září... Chvillemi projela jí extatická slast a měla touhu vypít celé nebe, jež dnes tak čistě modře, jako umyté, se smálo nad

zemí.

Oblékajíc se, hleděla do zrcadla a usmála se blaženě. Tak krásnou se nikdy nezdála být. A došly dvě zprávy o zdarech důležitých jejích plánů. A vše, co ji přišlo gratulovat, se před ní sklonilo ... Vše to působilo na ni tak, že se jí zdálo, že slastí každé chvíle vypustí duši. - V jedenáct hodin vyjela kočátem, aby byla přítomna otevření nového divadla. -

Jarní nebe, mírné teplo na zemi dýchající, bylo stále tak zářně a závratně hluboké. A lid jásal jí všude vstříc jako šílený ... a "Ó Lilečko má!" mluvila, kloníc stále okouzlující svou hlavičku a usmívajíc se na všechny strany. "Tak jsem dnes šťastna, že se to nedá vypovědět! Vše se mně daří! Vše se mně líbí! Ten svět je tak čarovný! Jsem dosud krásná, viď? A budu krásná ještě alespoň šest let - a za ta léta celé nebe slasti a lásky může se ještě sesypat v mou hruď! A jsem teď konečně zcela zdráva, silná, se sebou spokojena. Och! Jsem tak šťastna, tak hrozně -

- náhle, příšerně, jako by to něco neblahého věštilo - skoro se děsím." - "Takové afekty přinášejí každé ohromné štěstí s sebou, sestřičko! Budeš stále šťastnější! Jen učiň to, co zamýšlíš, co nejdříve .. Bojím se, ti lidé se tváří podezřele." - "Ještě dnes učiním první kroky - a do týdne budu neomezenou paní. - Co nejdříve se to stane a poslední tíže ze mne spadne... A pak vyhovím tvé touze - tak toužím dnes po nové lásce - ani nevíš! Najdu si nejlepšího muže celé říše, ať už bude náležet kterémukoli stavu - och! Jak to mnou opět znovu šťastně zavířilo - to mé štěstí je nešnesi--"

Znenadání třesla strašlivá rána. Před koňmi vyšlehl příšerný plamen. Koně klésli s potrhanými údy.. Porouchaný kočár se překotil a dívky padly na dlažbu. Lila krvácela na líci, zraněna střepem bomby... Nárazem vzduchu byly obě skoro omráčeny. Instinktivně se na zemi prudce objaly, hledíce zděšenýma očima, ničeho nechápající, kolem sebe. Strašný řev raněných, křik všeho lidu zazníval.

--Chtěly vstát, stále se držíce v objetí -- Tu vylétla z jednoho okna malá koule a hned po té třetí. Dva nové výbuchy. - Řady lidí se kácely.

- Obě dívky byly odmeteny stranou a vraženy, stále v objetí se držíce, do sklepního otvoru. Elektra měla utrženy obě nohy, její sestra jednu. Lebka této byla roztráštěna, břicho královny roztržené, nahé, vnitřnosti polo v těle, polo na dlažbě, ---

Anarchista, nasadiv falešný fous, běžel z domu, aby se ztratil mezi lidmi.

Ale v průjezdu byl zadržen a povalen, ač útočníkům nebylo dosud známo, že on hodil pumy. Za čtvrt roku byl oběšen. Pravdu tušící lidé se divili, že ani pod šibenicí neřekl, co jej přivedlo k činu ... Ale věděli pravdu jen na polovic. Atentátník byl anarchistou z přesvědčení; ale hlava anarchistické sekce, k níž náležel, byla dříve v tajném spojení s vladařem a neměla, sedíc v teple a v penězích, nejmenší příčiny mluvit. -

Záviděníhodná, nejkrásnější byla smrt Elektry. --